

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ปีที่ 13 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2565

**การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบ
การจัดการเรียนรู้สำหรับครูประถมศึกษาในการเสริมสร้าง
สมรรถนะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน**

**Development of Teacher Training Curriculum for
Enhancing Teachers Elementary's Instructional Design
Competencies to Enhancing the Student's Ability**

ดวงใจ สีเขียว* ลัดดา หวังภษิต และสุมาลี เชื้อชัย

Duangjai Seekheio*, Ladda Wangphasit and Sumalee Chuechai

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Faculty of Education, Srinakharinwirot University

*E-mail: hnoo_dj@hotmail.com

Received: Nov 01, 2021

Revised: Apr 27, 2022

Accepted: May 03, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม 2) เพื่อพัฒนาและประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรม 3) เพื่อทดลองใช้และประเมินประสิทธิผล ด้านสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้ (ความรู้ ทักษะ เจตคติ) และด้านความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม กลุ่มเป้าหมายในการทดลองใช้หลักสูตร คือ นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่กำลังฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 22 คน ผลการวิจัย พบว่า 1) ครูประถมศึกษามีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ในการเสริมสร้างสมรรถนะการคิดขั้นสูง 2) หลักสูตรฝึกอบรม ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เนื้อหา โครงสร้าง กิจกรรม สื่อและการประเมินผลของหลักสูตร หลักสูตรฝึกอบรมมีประสิทธิภาพ

ในระดับมากที่สุด 3) ผลการทดลองใช้หลักสูตร พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีสมรรถนะ ด้านความรู้ ความสามารถ และเจตคติในการออกแบบการจัดการเรียนรู้สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 และผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: หลักสูตรฝึกอบรม สมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้ สมรรถนะการคิดขั้นสูง

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the needs and requirements of training courses 2) to develop and assess the effectiveness of training courses 3) to test and evaluate effectiveness in terms of learning management, design competence (knowledge, skills, attitudes) and satisfaction with training courses. The target group for the experimental curriculum was 22 pre-service teachers at Srinakharinwirot University. The results of the research found that 1) Primary school teachers needed a training course on learning management design to enhance high-order thinking competence 2) The training course consisted of principles and rationale, objectives, content, structure, activities, media, and assessment. The training courses were effective at the highest level. 3) The results of the curriculum experiment revealed that the trainees' competence in knowledge, ability, and attitude in designing learning management was higher than the percentage criteria (70%), and the participants were satisfied with the training course at the highest level.

Keywords: Teacher Training Curriculum, Instructional Design Competencies, Higher thinking competencies

1. บทนำ

การจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้นั้นถือเป็นนโยบายสำคัญระดับชาติที่มีการบัญญัติไว้ในกฎหมาย รัฐธรรมนูญราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 16 การปฏิรูปประเทศ มาตรา 258 ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศให้เกิดผลด้านการศึกษา ข้อ (4) ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัดและปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว โดยสอดคล้องกันทั้งในระดับชาติและระดับพื้นที่ (Secretariat of the Senate, 2018)

หน้าที่หลักในรัฐธรรมนูญราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 คือ ครูต้องจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัดเพื่อให้นักเรียนทุกคนมีความรู้ เจตคติ และทักษะกระบวนการ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ มีความสุขที่จะค้นคว้า สืบเสาะแสวงหา รวบรวมข้อมูล จะเห็นว่า ครูจำเป็นต้องมีสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้ซึ่ง “สมรรถนะ” เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของบุคคลในการประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะต่าง ๆ ในการทำงาน การใช้ชีวิตและการแก้ปัญหา (McClelland, 1975) จึงต้องพัฒนาครูให้เกิดสมรรถนะการออกแบบ ซึ่งเป็นสมรรถนะที่ต้องพัฒนาให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ครูออกแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน และการเลือกใช้สื่อ พัฒนาสื่อ และสร้างสื่อหรืออุปกรณ์ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งการเลือกใช้ ออกแบบ สร้างและ ปรับปรุงนวัตกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี (Institute of Teacher Development and Educational Personnel, 2005)

ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับว่าการฝึกอบรมเป็นกิจกรรมที่องค์กรต่าง ๆ หน่วยงานภาครัฐ หรือสถาบันการศึกษา ต่างให้ความสำคัญมากขึ้น ทั้งนี้เพราะการฝึกอบรมเป็นกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบเพื่อสร้างหรือเพิ่มพูนความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) ความสามารถ (Ability) และเจตคติ (Attitude)

ของบุคลากร ซึ่งจะช่วยปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น (Smithikrai, 2005, p. 5)

จากการศึกษาความต้องการจำเป็นของครูประถมศึกษา พบว่า ครูผู้สอนในระดับประถมศึกษามีความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านสมรรถนะการคิดขั้นสูง ซึ่งประกอบด้วย การคิดวิจารณ์ญาณ การคิดเชิงระบบ การคิดสร้างสรรค์และการคิดแก้ปัญหา (Office of the Basic Education Commission, 2021) ซึ่งการจัดการเรียนรู้ที่จะพัฒนาคนต้องพัฒนาการคิดของผู้เรียนเพื่อนำสู่การประยุกต์ใช้ในชีวิตได้อย่างเหมาะสมซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้มุ่งให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดที่เน้นการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ การคิดวิจารณ์ญาณ การคิดสร้างสรรค์และการคิดเชิงระบบ เพื่อนำสู่การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Secretariat of the Senate, 2018, p. 6) อย่างไรก็ตามแม้ว่าหลักสูตรจะกำหนดแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิด ไว้อย่างชัดเจนแต่ผลการประเมินได้สะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนยังมีทักษะในการคิดอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ ดังผลการประเมินจากโครงการประเมินผลผู้เรียนนานาชาติ (Programme for International Students Assessment: PISA) 79 ประเทศทั่วโลก ในปี 2018 พบว่า นักเรียนไทยยังได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการรู้เรื่องการอ่าน (Reading Literacy) ด้านการรู้เรื่องคณิตศาสตร์ (Mathematical Literacy) และด้านการรู้เรื่องวิทยาศาสตร์ (Scientific Literacy) มีคะแนนเฉลี่ย 393, 419, 426 คะแนน ตามลำดับ ซึ่งต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยนานาชาติที่มีคะแนนเฉลี่ย 487, 489, 489 คะแนน ตามลำดับ (Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology (NSTDA), 2019, p. 10) จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาผู้เรียนในด้านทักษะการคิดและพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น

นอกจากนี้ จากการศึกษาความต้องการจำเป็น ครูประถมศึกษาต้องการการฝึกอบรมผ่าน “การเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning)” ซึ่งเป็นลักษณะของการผสมผสานการเรียนรู้ทางไกล (Distance Learning) ผ่านระบบ

เครือข่าย Online ร่วมกับการเรียนแบบเผชิญหน้า (Face to Face) ซึ่ง Barbara (2007, p. 2) ได้ระบุว่าเป็นการฝึกอบรมในห้องประชุมและการให้ผู้เข้าอบรมเรียนรู้ด้วยตนเองในรูปแบบออนไลน์ เน้นการพัฒนาความรู้ควบคู่กับการพัฒนาเจตคติ และทักษะการฝึกปฏิบัติ มีการสื่อสารโดยตรงและการสื่อสารแบบออนไลน์ ซึ่งทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากกว่าการฝึกอบรมแบบนั่งฟังการบรรยาย จากข้อมูลข้างต้น จึงจำเป็นที่จะพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมที่สามารถส่งเสริมให้ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาที่มีสมรรถนะที่จะออกแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะการคิดขั้นสูงได้ตามเป้าหมายของหลักสูตรฐานสมรรถนะที่กำลังมีการพัฒนาและประกาศใช้เร็ว ๆ นี้ ซึ่งหลักสูตรฝึกอบรมดังกล่าวจะช่วยให้ครูมีความพร้อมที่จะนำหลักสูตรการศึกษาขั้นฐานที่เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะไปใช้งานได้จริง

2. วัตถุประสงค์

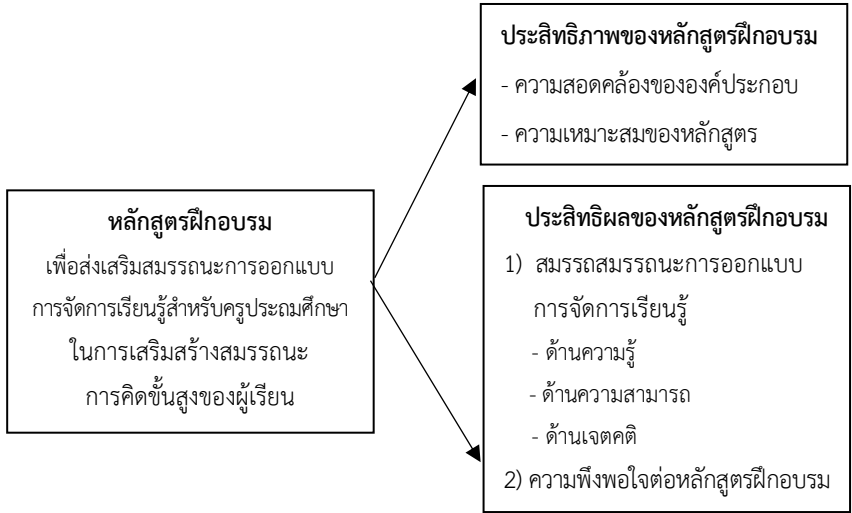
1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับครูประถมศึกษา
2. เพื่อพัฒนาและประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับครูประถมศึกษาในการเสริมสร้างสมรรถนะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน
3. เพื่อทดลองใช้และประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับครูประถมศึกษาในการเสริมสร้างสมรรถนะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม (Tyler, 1950; Taba, 1962; Wongyai, 1990; Pattaphol, 2018) สมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้ (Briggs, 1977; Kemp, 1985; Smith & Ragan, 2005;

Khammanee, 2012) และสมรรถนะการคิดขั้นสูง (Office of the Basic Education Commission, 2021)

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการดำเนินการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2563 ถึงเดือน ตุลาคม พ.ศ. 2564 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้

1) ประชากรที่ใช้ในวิจัย คือ ครูผู้สอนในระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากระบบคลังข้อมูลกลางด้านการศึกษา (<http://www.eduwh.moe.go.th>) ปีการศึกษา 2563 จำนวน 251,244 คน

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในวิจัย คือ ครูผู้สอนในระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1,144 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ ทาโร ยามาเน (Taro

Yamane) ที่กำหนดระดับความเชื่อมั่นของผลการวิเคราะห์ 95% และโอกาสที่จะเกิดความคลาดเคลื่อนจากผลการวิเคราะห์ 3% โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) ดังนี้

(1) สุ่มสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาในภูมิภาคต่าง ๆ ประกอบด้วย ภาคเหนือ จำนวน 2 เขตพื้นที่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 4 เขตพื้นที่ ภาคกลาง จำนวน 3 เขตพื้นที่ ภาคตะวันตก จำนวน 1 เขตพื้นที่ ภาคตะวันออก จำนวน 1 เขตพื้นที่ ภาคใต้ จำนวน 2 เขตพื้นที่

(2) สุ่มโรงเรียนตามขนาดโรงเรียนของแต่ละเขตสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาในภูมิภาคต่างๆ ดังนี้ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 1 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 2 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 3 โรงเรียน โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 2 โรงเรียน รวม 8 โรงเรียนต่อเขตพื้นที่

3) สุ่มครูผู้สอนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนในเขตสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา ในภูมิภาคต่างๆ ตามขนาดโรงเรียนดัง ตารางที่ 1

2. กลุ่มเป้าหมายในการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม

คือ นิสิตชั้นปีที่ 5 หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2564 ที่กำลังฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและอาสาสมัครเข้าร่วมในการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมฯ จำนวน 22 คน

Table 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการในการศึกษาความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้

ภาค/ขนาด	ใหญ่พิเศษ (50 คน/รร.)	ใหญ่ (25 คน/รร.)	กลาง (10 คน/รร.)	เล็ก (3 คน/รร.)
ภาคเหนือ (2 เขต)	100	50	20	6
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (4 เขต)	200	100	40	12

ภาค/ขนาด	ใหญ่พิเศษ (50 คน/รร.)	ใหญ่ (25 คน/รร.)	กลาง (10 คน/รร.)	เล็ก (3 คน/รร.)
ภาคกลาง (3 เขต)	150	75	30	9
ภาคตะวันตก (1 เขต)	50	25	10	3
ภาคตะวันออก (1 เขต)	50	25	10	3
ภาคใต้ (2 เขต)	100	50	20	6
รวม	650	325	130	39
รวมทั้งสิ้น	1,144 คน			

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. แบบประเมินความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้ของครูประถมศึกษา เป็นแบบมาตรส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ ซึ่งมีคุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยมีค่า Item Objective Congruence (IOC) เท่ากับ 0.67-1.00

2. แบบประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับครูประถมศึกษา เป็นแบบมาตรส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ ซึ่งมีคุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยมีค่า Item Objective Congruence (IOC) เท่ากับ 0.67-1.00

3. การประเมินสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับครูประถมศึกษา ประกอบด้วย

3.1 แบบประเมินความรู้เกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะความคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับประถมศึกษา เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ 20 คะแนน ซึ่งมีคุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยมีค่า Item Objective Congruence (IOC)

เท่ากับ 0.67-1.00 มีค่าความยากระหว่าง 0.28-0.74 มีค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.36-0.89 และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.79

3.2 แบบประเมินความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะความคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับประถมศึกษา เป็นแบบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ ซึ่งประกอบด้วย 5 ข้อย่อย รวม 30 คะแนน ซึ่งมีคุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยมีค่า Item Objective Congruence (IOC) เท่ากับ 1.00 มีค่าความยากระหว่าง 0.48-0.68 มีค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.42-0.76 และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.74

3.3 แบบประเมินเจตคติต่อการออกแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะความคิดขั้นสูงของผู้เรียนระดับประถมศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 จำนวน 12 ซึ่งมีคุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยมีค่า Item Objective Congruence (IOC) เท่ากับ 1.00 ทุกรายการ มีค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.30-0.69 และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.69

4. แบบประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมฯ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ ซึ่งมีคุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยมีค่า Item Objective Congruence (IOC) เท่ากับ 1.00 ทุกรายการ มีค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.45-0.84 และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.73

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เก็บรวบรวมข้อมูลความต้องการจำเป็นของครูประถมศึกษา ด้วยแบบประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมด้วยแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้น ด้วย google form ผ่านระบบออนไลน์ ในช่วงเดือนสิงหาคม 2563

2. พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฯ ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร กิจกรรมฝึกอบรม สื่อในการฝึกอบรม และการประเมินผลของหลักสูตร ในช่วงเดือนกันยายน 2563 ถึง เดือนมกราคม 2564

3. นำหลักสูตรฝึกอบรมฯ ที่พัฒนาขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรด้วยแบบประเมิน แล้วนำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงหลักสูตรให้มีความสมบูรณ์ พร้อมจัดทำเล่มหลักสูตรฝึกอบรมฯ ในช่วงเดือนมกราคม 2564 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2564

4. นำหลักสูตรฝึกอบรมฯ ไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายโดยการอบรมในห้องฝึกอบรมร่วมกับระบบออนไลน์ (Blended Training) ในช่วงเดือนมีนาคม 2564

5. ประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร โดยให้ผู้เข้าอบรมทำแบบประเมินสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้ (ความรู้ ความสามารถ เจตคติ) และแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรม ด้วย google form ผ่านระบบออนไลน์ และปรับปรุงหลักสูตรให้สมบูรณ์ ในช่วงเดือนมีนาคม 2564

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้ของครูประถมศึกษา ด้วยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์ประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับครูประถมศึกษาด้วยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. วิเคราะห์ประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมจากการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม ด้วยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการประเมินสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้ (ความรู้ ความสามารถ เจตคติต่อการออกแบบการจัดการเรียนรู้) และคะแนนความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในระดับประถมศึกษา ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1,144 คน ดังตารางที่ 2

Table 2 ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้ (n=1,144)

ความต้องการจำเป็นของครู	\bar{x}	S.D.	ระดับ
การฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้าน...			
1. สมรรถนะการคิดขั้นสูง	4.74	0.92	มากที่สุด
2. สมรรถนะการจัดการตัวเอง	4.64	0.99	มากที่สุด
3. สมรรถนะการสื่อสาร	4.68	0.94	มากที่สุด
4. สมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง	4.59	1.01	มากที่สุด
5. สมรรถนะการทำงานเป็นทีม	4.53	1.03	มากที่สุด
6. สมรรถนะในการแก้ปัญหา	4.68	0.94	มากที่สุด
7. สมรรถนะในการใช้เทคโนโลยี	4.62	0.99	มากที่สุด
8. ทักษะชีวิต	4.60	1.03	มากที่สุด
ด้านรูปแบบการฝึกอบรม			
1. การอบรมในห้องฝึกอบรม (face to face training) แบบบรรยาย	4.36	1.03	มาก
2. การอบรมในห้องฝึกอบรม (face to face training) แบบอบรมเชิงปฏิบัติการ	4.56	0.93	มากที่สุด

ความต้องการจำเป็นของครู	\bar{X}	S.D.	ระดับ
3. การอบรมในห้องฝึกอบรม ร่วมกับระบบออนไลน์ (Blended Training)	4.84	0.91	มากที่สุด
4. การอบรมผ่านระบบออนไลน์ (Online Training)	4.56	1.07	มากที่สุด

จากตาราง พบว่า ครูผู้สอนในระดับประถมศึกษามีความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้ด้านสมรรถนะการคิดขั้นสูง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.74$ S.D. = 0.92) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านรูปแบบการฝึกอบรม พบว่า การอบรมในห้องฝึกอบรมร่วมกับระบบออนไลน์ (Blended Training) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.84$ S.D. = 0.91) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด

5.2 ผลการพัฒนาและประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับครูประถมศึกษาในการเสริมสร้างสมรรถนะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน

5.2.1 ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับครูประถมศึกษาในการเสริมสร้างสมรรถนะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน

หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ เนื้อหา โครงสร้าง กิจกรรมฝึกอบรม สื่อในการฝึกอบรม และการประเมินผลของหลักสูตร มีรายละเอียดดังนี้

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ผู้เข้ารับการอบรม

1. สามารถอธิบายหลักการ วิธีการในการส่งเสริมสมรรถนะการคิดขั้นสูง
2. สามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมสมรรถนะการคิดขั้นสูงด้วยการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามที่ออกแบบไว้ได้

เนื้อหาของหลักสูตร

1. การส่งเสริมสมรรถนะการคิดขั้นสูง (สมรรถนะการคิดขั้นสูง: ความหมาย ความสำคัญ องค์ประกอบของการคิดวิจารณ์ญาณ การคิดเชิงระบบ การคิดสร้างสรรค์ การคิดแก้ปัญหา, แนวทางการส่งเสริมสมรรถนะการคิดขั้นสูง, แนวทางการวัดและประเมินผลสมรรถนะการคิดขั้นสูง)

1. การออกแบบการจัดการเรียนรู้
2. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

โครงสร้างหลักสูตร

การฝึกอบรมตามรูปแบบ Blended Learning ประกอบด้วยการจัดกิจกรรม Face to Face คิดเป็นร้อยละ 60 ของการฝึกอบรมทั้งหมด และการจัดกิจกรรม online learning คิดเป็นร้อยละ 40 ของการฝึกอบรมทั้งหมด ดังตารางที่ 3

Table 3 โครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้

เนื้อหาหลักสูตร	ระยะเวลา		รูปแบบการอบรม
	ทฤษฎี (ชั่วโมง)	ปฏิบัติ (ชั่วโมง)	
1. ความหมาย ความสำคัญ องค์ประกอบของสมรรถนะการคิด ขั้นสูง	2	-	Face to Face
2. แนวทางการส่งเสริมสมรรถนะการ คิดขั้นสูง	2	4	online learning และ Face to Face
3. การออกแบบ การจัดการเรียนรู้	2	4	online learning และ Face to Face
4. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	2	4	online learning และ Face to Face
รวม	8	12	

กิจกรรมฝึกอบรม

1. กิจกรรมฝึกอบรม ประกอบด้วยขั้นตอนหลักของการฝึกอบรม ได้แก่ การปฐมนิเทศ การดำเนินการฝึกอบรม และการสรุปผลการฝึกอบรม

2. กิจกรรมฝึกอบรมเป็นรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน (Blended learning) คือ การผสมผสานระหว่างการฝึกอบรมในห้องฝึกอบรม (face-to-face) และการฝึกอบรมออนไลน์ ผ่านเครื่องมือออนไลน์ทั้งที่เป็นระบบ LMS และสื่อสังคมออนไลน์

3. กิจกรรมส่งเสริมกระบวนการคิดขั้นสูงแก่ผู้เข้าฝึกอบรม

4. กิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ของครู โดยใช้หลักการเรียนรู้แบบร่วมมือ

รายละเอียดของกิจกรรม

1. กิจกรรมปฐมนิเทศ เป็นการฝึกอบรมแบบ face-to-face

2. กิจกรรมการฝึกอบรม เป็นการฝึกอบรมแบบ face-to-face ประกอบด้วย ชั้น Teacher as Learner (กิจกรรม How to survive in Teasers Island และกิจกรรม ถอดบทเรียนจากการผจญภัยในเกาะมหาสมบัติ และกิจกรรม Teacher as learning design)

3. กิจกรรมศึกษาความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมสมรรถนะการคิดขั้นสูง เป็นการฝึกอบรมผ่านระบบออนไลน์ ผ่าน Google Classroom และระบบ zoom

4. กิจกรรมฝึกอบรมออกแบบการจัดการเรียนรู้ เป็นกิจกรรมที่ให้ครูได้นำความรู้จากการศึกษาออนไลน์ มาใช้ในออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นการฝึกอบรมแบบ face-to-face

5. กิจกรรมสรุปผลและประเมินการฝึกอบรม เป็นการสะท้อนผลการฝึกอบรมและประเมินการฝึกอบรม เป็นการฝึกอบรมแบบ face-to-face

สื่อ วัสดุในการฝึกอบรม

1. เอกสารประกอบการฝึกอบรม
2. วัสดุที่ต้องใช้ใน กิจกรรม How to survive in Teasers Island.

เช่น เนื้อเรื่องตำนาน แผนที่ ขนมปัง ปลากระป๋อง น้ำ

3. สื่อออนไลน์ ได้แก่ Clip video, document online, สื่อสังคมออนไลน์ ผ่าน Google Classroom

การประเมินการฝึกอบรม

ประกอบด้วย การประเมินสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้ สำหรับครูประถมศึกษา คือ

1) ความรู้เกี่ยวกับหลักการ แนวคิดในการส่งเสริมสมรรถนะการคิดขั้นสูง

2) ความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมสมรรถนะการคิดขั้นสูง

3) การประเมินเจตคติต่อการออกแบบการจัดการเรียนรู้ และการประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม

5.2.2 ผลการประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับครูประถมศึกษา

การประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ดังตารางที่ 4

Table 4 ผลการประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้ (n=3)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ความสอดคล้องขององค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม			
1. วัตถุประสงค์สอดคล้องกับหลักการและเหตุผล	4.33	0.58	มาก

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
2. เนื้อหาของหลักสูตรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.67	0.58	มากที่สุด
3. โครงสร้างหลักสูตรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.33	0.58	มาก
4. เนื้อหาของหลักสูตรสอดคล้องกับโครงสร้าง	5.00	0.00	มากที่สุด
5. กิจกรรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	5.00	0.00	มากที่สุด
6. กิจกรรมสอดคล้องกับเนื้อหา	4.33	0.58	มาก
7. สื่อการฝึกอบรมสอดคล้องกับกิจกรรม	4.67	0.58	มากที่สุด
8. การประเมินสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.67	0.58	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.63	0.44	มากที่สุด
ความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม			
1. หลักการและเหตุผลของหลักสูตร	4.33	0.58	มาก
2. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.67	0.58	มากที่สุด
3. เนื้อหาของหลักสูตร	4.67	0.58	มากที่สุด
4. โครงสร้างหลักสูตร	4.67	0.58	มากที่สุด
5. กิจกรรมการฝึกอบรม	4.67	0.58	มากที่สุด
6. สื่อการฝึกอบรม	4.67	0.58	มากที่สุด
7. การประเมินการฝึกอบรม	4.67	0.58	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.62	0.58	มากที่สุด

จากตารางพบว่า หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับครูประถมศึกษา ในภาพรวมองค์ประกอบของหลักสูตรมีความสอดคล้องในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.44) และมีความเหมาะสมของหลักสูตรในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.58)

5.3 ผลการทดลองใช้และประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับครูประถมศึกษาในการเสริมสร้างสมรรถนะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน

5.3.1 ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับครูประถมศึกษาในการเสริมสร้างสมรรถนะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน

การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับครูประศึกษามีขั้นตอนการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม ดังนี้

1) ประชุมชี้แจงรายละเอียด ขั้นตอนการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้กับกลุ่มเป้าหมาย

2) ทำการประเมินความรู้เกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้ และความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ก่อนอบรม

3) ทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับครูประถมศึกษาในการเสริมสร้างสมรรถนะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน โดยการฝึกอบรม 3 วัน (12 ชั่วโมง)

4) ทำการประเมินสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับครูประถมศึกษา คือ 1) ความรู้เกี่ยวกับหลักการ แนวคิดในการส่งเสริมสมรรถนะการคิดขั้นสูง 2) ความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมสมรรถนะการคิดขั้นสูง 3) การประเมินเจตคติต่อการออกแบบการจัดการเรียนรู้ และประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม

5.3.2 ผลการประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับครูประถมศึกษาในการเสริมสร้างสมรรถนะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน

การประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรม ประกอบด้วย การประเมินสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้ (ความรู้ ความสามารถ เจตคติ) และการประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม ดังนี้

1) ผลการประเมินสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ในการเสริมสร้างสมรรถนะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน แสดงดังตารางที่ 5

Table 5 ผลการประเมินสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้ในการเสริมสร้างสมรรถนะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน (n=22)

การประเมิน	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	ร้อยละ ค่าเฉลี่ย	ผลการ ประเมิน
ความรู้เกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้					
หลังอบรม	20	14.29	1.66	71.45	ผ่านเกณฑ์
ความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้					
หลังอบรม	30	21.45	2.96	71.50	ผ่านเกณฑ์
เจตคติต่อการออกแบบการจัดการเรียนรู้					
หลังอบรม	60	54.95	1.62	91.58	ผ่านเกณฑ์

*เทียบเกณฑ์ระดับมาก (ร้อยละ 70)

จากตาราง พบว่า สมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ในการเสริมสร้างสมรรถนะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน ด้านความรู้เกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 14.29 (S.D. = 1.66) คิดเป็นร้อยละ 71.45 ความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 21.45 (S.D. = 2.96) คิดเป็นร้อยละ 71.50 เจตคติต่อการออกแบบการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 54.95 (S.D. = 1.62) คิดเป็นร้อยละ 91.58 ซึ่งทั้ง 3 ด้าน สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70

2) ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมต่อหลักสูตร ฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับครูประถมศึกษาในการเสริมสร้างสมรรถนะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน แสดงดังตารางที่ 6

Table 6 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมต่อหลักสูตรฝึกอบรม (n=22)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านวิธีการฝึกอบรม	4.59	0.59	มากที่สุด
2. ด้านวิทยากรผู้อบรม	4.68	0.72	มากที่สุด
3. ด้านเนื้อหาของการฝึกอบรม	4.55	0.74	มากที่สุด
4. ด้านกิจกรรมของการฝึกอบรม	4.41	0.50	มาก
5. ด้านเอกสารประกอบการฝึกอบรม	4.36	0.58	มาก
6. ด้านสื่อ วัสดุประกอบการฝึกอบรม	4.55	0.51	มากที่สุด
7. ด้านสถานที่ฝึกอบรม	4.41	0.59	มาก
8. ด้านการประเมินผลการฝึกอบรม	4.55	0.60	มากที่สุด
9. ด้านระยะเวลาในการอบรม	4.36	0.85	มาก
10. ภาพรวมของการฝึกอบรม	4.73	0.46	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.58	0.62	มากที่สุด

จากตาราง พบว่า ผู้เข้าร่วมการอบรมมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับครูประถมศึกษาในการเสริมสร้างสมรรถนะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.62)

6. อภิปรายผลการวิจัย

1. ครูผู้สอนในระดับประถมศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้ด้านสมรรถนะการคิดขั้นสูงมากที่สุด และต้องการฝึกอบรมในในห้องฝึกอบรมร่วมกับระบบออนไลน์ (Blended Training) เนื่องมาจากการคิดขั้นสูงเป็นความสามารถในสามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และตัดสินใจอย่างมีวิจารณญาณบนหลักเหตุผลอย่างรอบด้าน โดยใช้คุณธรรมกำกับกับการตัดสินใจได้อย่างมีวิจารณญาณ มีความสามารถคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผลด้วยความเข้าใจถึงความเชื่อมโยงของสรรพสิ่งที่อยู่ร่วมกันอย่างเป็นระบบ ใช้จินตนาการและความรู้สร้างทางเลือกใหม่ เพื่อแก้ปัญหาที่ซับซ้อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วย การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) การคิดเชิงระบบ (System Thinking) การคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) และการคิดแก้ปัญหา (Problem Solving Thinking) ที่ควรจะพัฒนาให้กับผู้เรียนระดับประถมศึกษาและครูประถมศึกษายังไม่ได้รับการพัฒนาในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการคิดขั้นสูงของผู้เรียนเท่าที่ควร จึงมีความต้องการในการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้ด้านสมรรถนะการคิดขั้นสูง อีกทั้งทั้งการฝึกอบรมแบบผสมผสาน (Blended Training) ที่มีการฝึกอบรมในห้องฝึกอบรมร่วมกับระบบออนไลน์ มีจุดเด่นของการฝึกอบรม คือ มีความยืดหยุ่นและสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม รวมทั้งอำนวยความสะดวกในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม สามารถทบทวนเนื้อหาได้ และสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ฝึกปฏิบัติ หรือสอบถามเมื่อประสบปัญหาผ่านช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย (Dale & Hes. 1995)

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับครูประถมศึกษาในการเสริมสร้างสมรรถนะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน พบว่า ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ เนื้อหา โครงสร้าง กิจกรรมฝึกอบรม สื่อในการฝึกอบรม และการประเมินผลของหลักสูตร และผลการประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมมีประสิทธิภาพในระดับมากที่สุด เนื่องมาจาก

การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมมีความสอดคล้องกับ Tyler, 1950; Taba, 1962 ที่ว่าหลักสูตร ประกอบด้วย จุดมุ่งหมาย มวลประสบการณ์/เนื้อหา การจัด ประสบการณ์/การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล และสอดคล้องกับ Wongyai (1990, p. 19) ที่ได้เสนอกระบวนการพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจรไว้ 3 ระบบโดย เริ่มต้นจากระบบการร่างหลักสูตร ระบบการนำหลักสูตรไปใช้ และ ระบบการประเมินหลักสูตร อีกทั้งสอดคล้องกับ Pattaphol (2018, p. 92) ที่ได้ เสนอแนวคิดการพัฒนาหลักสูตร อย่างเป็นระบบซึ่งมีขั้นตอน สำคัญสรุปได้ดังนี้ ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน เพื่อวินิจฉัยปัญหาและความต้องการ ขั้นที่ 2 การกำหนดเป้าประสงค์ ขั้นที่ 3 การเลือกและการจัดลำดับเนื้อหา ขั้นที่ 4 การ เลือกและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ขั้นที่ 5 การกำหนดอัตราเวลาเรียน ขั้นที่ 6 การนำหลักสูตรไปใช้ ขั้นที่ 7 การประเมินผลหลักสูตร และขั้นที่ 8 การปรับปรุง แก้ไขหลักสูตร นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kongterm (2010) ที่ได้ เสนอว่าการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพจะต้องพัฒนาอย่างเป็น ระบบ ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 การประเมินความต้องการ ขั้นที่ 2 ขั้นการฝึกอบรม และขั้นที่ 3 การประเมินผล ซึ่งงานวิจัยนี้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมตาม ขั้นตอนดังกล่าวจึงส่งผลให้หลักสูตรฝึกอบรมมีประสิทธิภาพในระดับมากที่สุด

3. ผลการทดลองใช้และประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อ ส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับครูประถมศึกษาใน การเสริมสร้างสมรรถนะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน พบว่า สมรรถนะการออกแบบ การจัดการเรียนรู้ในการเสริมสร้างสมรรถนะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน ด้านความรู้ เกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ด้านความสามารถในการออกแบบ การจัดการเรียนรู้ และด้านเจตคติต่อการออกแบบการจัดการเรียนรู้สูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 70 ทั้ง 3 ด้าน ซึ่งผลการทดลองใช้หลักสูตรสะท้อนว่าสามารถพัฒนา สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูได้ ซึ่งสอดคล้องกับ McClelland (1975) ที่ว่า สมรรถนะ ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 3 ประการ คือ ความรู้ (Knowledge) สิ่งที ้องการต้องการให้ “รู้” ทักษะ (Skill) สิ่งที่ต้องการต้องการให้ “ทำ” คุณลักษณะ

ที่จำเป็น (Attributes) สิ่งที่ต้องการต้องการให้ “เป็น” และ สอดคล้องกับ (Briggs, 1977; Kemp, 1985; Smith & Ragan, 2005; Khammanee, 2012) ที่ว่า สมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 1) ความสามารถในการเลือกแนวทางการสอน 2) ความสามารถในการวางแผนทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) ความสามารถในการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ 4) ความสามารถในการวิเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Chanthep (2011) ที่ได้พัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานด้วยการเรียนรู้เป็นทีมเพื่อพัฒนาสมรรถนะการออกแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการแบบสหวิทยาการสำหรับครูผู้สอนระดับ ประถมศึกษา ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนทักษะการออกแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการแบบสหวิทยาการหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม

4. ผู้เข้าร่วมการอบรมมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับครูประถมศึกษาในการเสริมสร้างสมรรถนะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องมาจากหลักสูตรฝึกอบรมมีกิจกรรมแบบ face-to-face ในชั้น Teacher as Learner (กิจกรรม How to survive in Teasers Island และกิจกรรม ถอดบทเรียนจากการผจญภัยในเกาะมหาสมบัติ และกิจกรรม Teacher as learning design) ที่ให้ครูได้ทำกิจกรรมกลุ่มและฝึกการพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูง รวมทั้งได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง และมีความตื่นตัวในการทำกิจกรรมภายในเวลาที่กำหนด นอกจากนี้มีการฝึกอบรมผ่านระบบออนไลน์ ผ่าน Google Classroom และระบบ zoom ในการเรียนรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมสมรรถนะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน และมีการฝึกอบรมแบบ face-to-face ในการฝึกปฏิบัติการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งการฝึกอบรมแบบผสมผสานสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gagne (Khammanee, 2012) ที่ได้เสนอแนวความคิดในการเรียนการสอนโดยใช้หลักการนำเสนอเนื้อหาและจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์ ประกอบด้วย หลักการสอน 9 ประการได้แก่ 1) ได้รับความสนใจ 2) บอกวัตถุประสงค์ 3) ทบทวน

ความรู้เดิม 4) นำเสนอเนื้อหาใหม่ 5) ชี้แนะแนวทางการเรียนรู้(6) กระตุ้นการตอบสนทนบทเรียน 7) ให้ข้อมูลย้อนกลับ 8) ทดสอบความรู้ใหม่ และ9) สรุปและนำไปใช้ ซึ่งหลักสูตรฝึกอบรมในงานวิจัยนี้มีการปฐมนิเทศเพื่อทำความเข้าใจ และเตรียมความพร้อม และฝึกอบรม จากนั้นมีการประเมินผลและให้ข้อมูลย้อนกลับ และสรุปผลที่ให้ผู้เข้ารับการอบรมสะท้อนผลและอภิปรายแนวทางในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ส่งผลให้ผู้เข้ามีความรู้ ความสามารถ และเจตคติที่ดีและมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมในระดับมากที่สุด

7. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับครู ประถมศึกษานี้ควรพัฒนาให้ครูมีพื้นฐานความรู้ และทักษะในการใช้งานคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต รวมทั้งการสื่อสารในสังคมออนไลน์และการใช้แอปพลิเคชันและโปรแกรมต่างๆ

2. การกำกับติดตามการศึกษาบทเรียนและเนื้อหาผ่านระบบออนไลน์ตามหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับครูประถมศึกษาควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะและช่วยเหลือผู้เข้าอบรมอย่างเป็นปัจจุบันและทันเวลาผ่านการเล่นบทสนทนาในห้องสนทนา กระดานข่าว อีเมลล์ กลุ่มไลน์ หรือช่องทางอื่นๆ

3. ข้อสังเกตในการนำหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับครูประถมศึกษาไปใช้กับครูประจำการ ด้วยหลักสูตรฝึกอบรมนี้ได้นำไปทดลองใช้กับนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ วิชาเอกการประถมศึกษาชั้นปีที่ 5

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับครูประถมศึกษา

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ปีที่ 13 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2565

2. การศึกษาผลของการสะท้อนคิดที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับครูประถมศึกษา

8. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

References

- Barbara, A. (2007). **Blended learning tools for teaching and training.** England: Facet Publishing.
- Briggs, L.J. (1977). **Instructional design: principles and applications.** New Jersey: Educational Technology Publication.
- Chanthep, W. (2011). “Developing a blended training model with team learning to develop interdisciplinary integrated instructional design competencies for primary school teachers”. **Silpakorn Educational Research Journal**, 3(2): 135-149. (in Thai)
- Dale, M. & Hes, K. (1995). **Creating training miracles.** Sydney: Prentice Hall.
- Institute of Teacher Development and Educational Personnel. (2005). **Strategies for developing teachers and personnel educational 2006-2008.** Bangkok: Office of the Permanent Secretary, Ministry of Education. (in Thai)

- Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology (NSTDA). (2019). **Assessment results of PISA 2015, science, reading and mathematics**. Bangkok: Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology.
- Kemp, J. (1985). **The instructional design process**. New York: Harper & Row.
- Khammanee, T. (2012). **Pedagogical science: knowledge for organizing an effective learning process**. 5th Edition. Bangkok: Dan Suttha Printing Co., Ltd. (in Thai)
- Kongterm, S. (2010). **Development of training courses to enhance the ability to teach critical thinking for teachers under the Office of the Basic Education Commission**. Ph.D. Thesis (Educational), Naresuan University. (in Thai)
- McClelland, D. (1975). **A competency model for human resource management specialists to be used in the delivery of the human resource management cycle**. Boston: Mcber.
- Office of the Basic Education Commission. (2021). **Competency - based education: higher order thinking**. Retrieved October, 2020, from <https://cbethailand.com>.
- Pattaphol, M. (2018). **Curriculum development for learning and development**. 4th Edition. Bangkok: Charansanitwong Printing. (in Thai)
- Secretariat of the Senate. (2018). **Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2560 B.E**. Bangkok: Secretariat of the Senate. (in Thai)
- Smithikrai, C. (2005). **Training of personnel in the organization**. Bangkok: Chulalongkorn University Printing House. (in Thai)

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ปีที่ 13 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2565

- Smith, P. & Ragan, T. (2005). **Instructional design**. Upper Saddle River, New Jersey: Prentice-Hall.
- Taba, H. (1962). **Curriculum development: theory and practice**. New York: Harcourt, Brace & World.
- Tyler, R. W. (1950). **Basic principles of curriculum and instruction, syllabus for education 360**. Chicago: University of Chicago Press.
- Wongyai, W. (1990). **Research and curriculum development**. Bangkok: Srinakharinwirot University. (in Thai)